

මිහිඳු හිමියන් ගේ ප්‍රශ්න හා ගණනය

නලින් ද සිල්වා

අප හිතවත් සරත් අනුර නියාරේ හේවගේ, අපගේ ළමා පරපුර අතර මෙම ලිපිය ප්‍රචලිත කිරීමේ වැදගත්කම පැහැදිලි කිරීමෙන් පසු, පුරාවිද්‍යා හා උරුම අධ්‍යයන ආයතනය, ඒ අගය තේරුම් ගෙන මෙම ලිපිය නැවත සකස් කර නොමිලේ බෙදා දීම සඳහා ගත් තීරණයක් ලෙස මෙම පොත් පිංව ඔබ අතට පත් වේ.

පළමුව “කාලය” 1988 පොසොන් කලාපයේ පළවූ මෙම ලිපියේ මුල් පිටපත සසින් රාජසූරිය විසින් ලබාදෙන ලදී. මෙම කටයුත්ත සඳහා අනුග්‍රහ සහායක් ලබාදුන් හිරණ්‍යා මල්වත්ත මෙනි දී සිහිපත් කළ යුතු ය.

මෙම ලිපිය නැවත පළකිරීම සඳහා අවසර ලබාදුන් ආචාර්ය ය නලින් ද සිල්වා මැතිතුමාගේ දෙටු පුත් තාරක දේවදිත්‍ය හා එම පවුලේ සියලු දෙනාට පිං.

2024.05.26 දින පුරාවිද්‍යා හා උරුම අධ්‍යයන ආයතනය මගින් සංවිධානය කළ ආචාර්ය ය නලින් ද සිල්වා නන් පිළිබඳ ගුණානුස්මරණ සැසියට සමගාමීව මෙම පොත් පිංව නොමිලේ බෙදා හැරීමට තීරණය කරන ලදී

2024.05.26 දින මාර්ගගතව පවත්වන ලද සැසියට පහත දිගුව ඔස්සේ සවන් දිය හැක.

<https://youtube.com/live/xLuiXD4Yd8A>

මුල් පිටුවේ ඡායාරූප - හිරණ්‍යා මල්වත්ත / අනුරාධ පියදාස

මෙනි අන්තර් ගත ඡායාරූප සමහර අන්තර්ජාලයෙන් ලබා ගන්නා ලද අතර ඒවායේ මුල් හිමිකරුවනට අපගේ ගෞරවණීය ස්තූතිය පුදනු ලැබේ.

(එම ඡායාරූප වල මුල් හිමිකරුවන් පිළිබඳ ඔබ දන්නේ නම් කරුණාකර ඒ පිළිබඳ ව අප දැනුවත් කරන්න.)

මෙය පොත් පිංවයක් ලෙස සකස් කළේ

අනුරාධ පියදාස

චන්දිම බණ්ඩාර අඹන්වල

ආචාර්ය නලින් ද සිල්වා

දනියෙල් ද සිල්වා හා ඩෙලින් පෙරේරා යන ගුරු යුවල දෙමවුපියන් කොටගෙන 1944 ඔක්තෝබර් 20 දා එකුරාර්ථ දේවාදිත්‍ය ගාර් දියවසම් ශ්‍රීඳමුලගේ නලින් කුමාර් ද සිල්වා මහතා උපත ලැබීය.

එතුමා පාණදුර, වැකඩ බෞද්ධාලෝක මිශ්‍ර පාසල, කොළඹ තර් ස්ටන් විදුහල හා කොළඹ, රාජකීය විදුහල යන විදුහල්වලින් පාසල් අධ්‍යාපනය ලබා ඇත. අනතුරුව 1967 ඔක්තෝබරයේ දී පේරාදෙණිය සරසවියෙන් ගණිතය පිළිබඳ ප්‍රථම පංතියේ ගෞරව සාමර්ථය ලබාගන්නා ලදී. අනතුරුව උසස් අධ්‍යාපනය පිණිස බ්‍රිතාන්‍යයේ සසෙක්ස් විශ්වවිද්‍යාලයට 1969 ජනවාරිවල දී ඇතුළු වී වසර එකහමාරක් වැනි කෙටි කලෙකින් දර්ශනසූරී/ ආචාර්ය උපාධිය ලබා ගැනීමට සමත් විය.

1986 වසර එතුමාගේ මුළුමහත් දිවියේම හැරවුම් ලක්ෂයක් වූ අතර නිර්මාණාත්මක සාපේක්ෂතාවාදය පිළිබඳ කරුණු අනාවරණය කළ “මගේ ලෝකය” කෘතිය එළිදැක්වීම එහි මුඛ්‍ය පිළිබිඹුව වේ.

2024 මැයි 02 දින ආචාර්ය නලින් ද සිල්වා මැතිතුමා මියයන විට විද්‍යාව, ගණිතය, දර්ශනය, ඉතිහාසය, දේශපාලනය, කලාව, භාෂාව හා සාහිත්‍ය ඇතුළු විවිධ අංශ යටතේ මුද්‍රිත කෘති ගණනාවක් පවතින අතර ජාත්‍යන්තර හා ජාතික මට්ටමේ විද්‍යාත්මක හා ශාස්ත්‍රීය සඟරා, පුවත්පත්, සඟරා, සමරු කලාප, වෙබ් අඩවි හා සමාජ මාධ්‍යය සඳහා සපයන ලද ලිපි ප්‍රමාණය 6,000 ඉක්මවයි.

නාලක ජයසේන

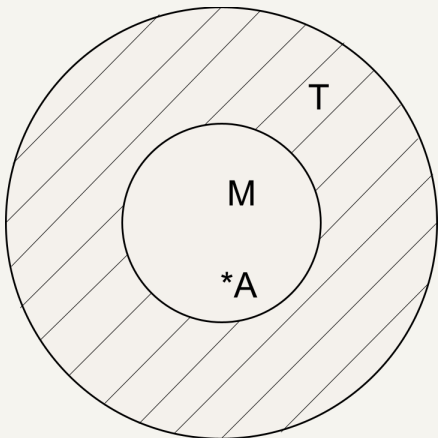
මිහිඳු හිමියන් ගේ ප්‍රශ්න හා ගණිතය

නලින් ද සිල්වා

මිහිඳු හිමියන් තිස්ස රජු සමඟ සංවාදයකට එළඹීමෙන් පසුව රජු නැණ වත් බව දැන තවත් විමසීම සඳහා ප්‍රශ්න මාලා දෙකක් ඇසූ බව අපි දනිමු. ඉන් පළමු ප්‍රශ්න මාලාව ඒ අසල පිහිටි අඹ ගසක් මුල් කරගෙන විය. දෙවැන්න රජු වටාය.

පළමු ප්‍රශ්න මාලාව අපි මෙසේ ඉදිරි පත් කරමු. අසල වූ අඹ ගසක් පෙන්වා (අපි එයට A යයි කියමු.) මේ කිනම් ගසක් දැයි මිහිඳු හිමියෝ විචාළහ. රජු පිළිතුරු දෙමින් එය අඹ ගසක් යැයි කීවේය. එම අඹ ගස හැරෙන්නට තවත් අඹ ගස් ඇත් දැයි රජුගෙන් විමසූ කල එසේ යැයි පිළිතුරු ලැබිණි. A නම් අඹ ගසත් අනෙක් අඹ ගසත් හැරුණු විට තවත් ගස් තිබේ දැයි මිහිඳු හිමියන් ඇසූ විට තවත් බොහෝ ගස් ඇත. එහෙත් ඒ ගස් අඹ නොවේ යැයි රජු පිළිතුරු දුන්. එවිට මිහිඳු හිමියෝ ඒ අඹන් නොඅඹන් හැර තවත් ගස් තිබේ දැයි ඇසූහ. රජු පිළිතුරු දෙමින් එසේ ය, ඒ මෙම අඹ ගස (A) යැයි කීවේය.

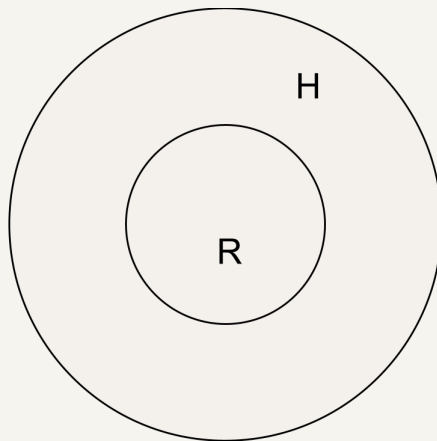
දෙවැනි ප්‍රශ්න මාලාවේ දී මිහිඳු හිමියෝ "මහරජ, කොප ගේ නෑයෝ සිටිත් දැ" යි ඇසූහ. බොහෝ නෑයන් සිටින බව රජු කීවේය. නොනෑයෝත් සිටිත් දැයි ඇසූ විට බොහෝ නොනෑයන් සිටින බව රජුගේ පිළිතුර විය. ඒ නෑයන් නොනෑයන් හැර අනෙකකුත් සිටි දැයි මිහිඳු හිමියෝ විචාළහ. "ඇයිස්වාමිනිමම?" යැයි රජු පිළිතුරු දුන්නේ ය. "මහරජ, කෙපි පණ්ඩිතයෙකි" යැයි මිහිඳු හිමියෝ වදාළහ.

1 රූප සටහන

අද වැනි දිනෙක මිහිඳු හිමියන් වැඩියහොත් අසන ප්‍රශ්න කවරේදැයි යන්නත් ලැබෙන පිළිතුරු කෙසේ වෙත්දැයි යන්නත් අවසන උන්වහන්සේ ගේ නිගමනය කුමක් වේ ද යන්නත් සිතාගැනීම පාඨකයාට ඉඩ තබා, මිහිඳු හිමියන් ඇසූ ප්‍රශ්න මාලා දෙකෙහි වැදගත්කම කුමක් දැයි විමසා බැලීම මගේ අරමුණ වේ.

බැලූ බැල්මට ප්‍රශ්න මාලා දෙකම එක ම රටාවක් ගන්නා සේ පෙනේ. එහෙත් එය එසේ නොවන බව විචාරශීලීව ඒ දෙස බැලීමෙන් වටහා ගත හැකිය. ප්‍රශ්න මාලා දෙකම එකම රටාවක් ගන්නේ නම් එසේ ප්‍රශ්න මාලා දෙකක් ඇසීමට මිහිඳු හිමිය නට හේතුවක් නැත. (රජු නැණවතකු බව ප්‍රශ්න ඇසීමට කලින්ම උන්වහන්සේට වැටහී තිබුණ බැවින් එකම ප්‍රශ්න මාලාව දෙවතාවක් අසා රජුට කරුණු අවබෝධ කරවීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොවීය.)

2 රූප සටහන

මෙම ප්‍රශ්න මාලා දෙක අතර ඇති වෙනස ගණිතයෙහි ඉගැන්වෙන කුලක අයුරින් විග්‍රහ කිරීම පහසුය. කුලක පිළිබඳ හයවැනි වසරෙහි සිසුවකුගේ දැනුමට වඩා කුලක වාදයක් මෙහි දී අවශ්‍ය නොවේ. (මෙයින් කියැවෙන්නේ තිස්ස රජුගේ විචාර බුද්ධිය හයවැනි වසරේ සිසු වකුගේ බුද්ධියට වඩා නොවැඩි යැයි කිසියම් බටහිර විද්‍යාඥයකු හෝ විද්‍යා මහාචාර්යවරයකු හෝ නිගමනය කිරීමට ඉඩ ඇත.)

සියලු ගස් අපි එක ගොඩකට දමමු. (ඉන් අදහස් වන්නේ සියළු ගස් කපා එක ගොඩක් සෑදීම නොවන බව මෙහි දී අවධාරණය කළ යුතු වන්නේ මගේ ලිපි කියවන ඇතැම් මහාචාර්යවරු උඩින් පල්ලෙන් ඒවා කියවා වැරදි නිගමනවලට බසින බැවිනි. නැණවත් පාඨකයානට නම් එවැනි තේරුම් කර දීම් අනවශ්‍ය බව මම දනිමි. එසේම යමක් ගසක් ද, පැලයක් ද, වැලක්ද ආදි ප්‍රශ්න මෙහි දී අපට අනවශ්‍යය. විශ්ලේෂණය නැවතිය යුත්තේ කොතැනකද යන්න දැන ගැනීම ගවේෂණයෙහි වැදගත්ම අංගයකි.) එම ගස් ගොඩ අපි සියළු ගස්වල කුලකය ලෙස හඳුන්වමු. මෙම ගස් කුලකයෙහි අඹ ගස් මෙන් ම පොල් ගස්ද, තල ගස් ද,

කොස් ගස් ද ආදී වශයෙන් සියළු ගස් වේ.

අඹ ගස් අඹ නොවන ගස් වලින් වෙනස්වේ. එබැවින් සියළු ගස්වල කුලකයෙන් අපට අඹ ගස් තෝරා ගෙන ඒවා මුල් කුලකයේ උපකුලකයක් ලෙස හැඳින් විය හැකි ය. එය M උපකුලකය ලෙස අපි නම් කරමු. මෙම අඹ ගස් උපකුලකයට කර්ත කොලොමිබා මෙන් ම මි අඹ ද අයත් වේ. ඔබ දන්නා සියළු අඹ වර්ග එයට අයත් බැවින් මිස්සක පව්වේ තිබූ A නම් අඹ ගස ද එයට අයත් වේ. එබැවින් A යනු M නම් උපකුලකයට අයත් ගසකි. (අවසරයකි.)

රූප සටහනක් (ගණිතයෙහි එවැනි රූප සටහන් වෙන් රූ සටහන් ලෙස හැඳින් වේ) ඇසුරෙන් එය තවත් පැහැදිලි කර ගත හැකිය.

T යනුවෙන් දක්වා ඇති විශාල රවුම තුළ සියළු විශාල ගස් ඇතැයි සලකන්න. M කුඩා රවුමෙන් දැක්වෙන්නේ අඹ ගස් ය. අඹ ගස් ද ගස් බැවින් තිබිය යුත්තේ T රවුම තුළය. A යනු එක් අඹ ගසක් පමණකි. එය අඹ ගසක් බැවින් එය M නම් කුඩා රවුම තුළ පිහිටිය යුතු ය. (1 රූප සටහන).

දෙවැනි ප්‍රශ්න මාලාව සඳහාත් එවැනි රූප සටහනක් ඇඳීමට උත්සාහ කරමු. සියළුම මිනිසුන් ගේ එකතුව (ගොඩ), එනම් කුලකය H ලෙස හඳුන්වමු. රජු ගේ නෑයන්ගෙන් සමන්විත වන කුලකයට R යැයි කියමු රජු ගේ නෑයන් මිනිසුන් බැවින් R යනු H කුලකයේ කොටසක්, එනම් එහි උපකුලකයක් බව පැහැදිලිය. දැන් අපට මෙවැනි රූප සටහනක් ලැබේ. (2 රූප සටහන).

H යන ලොකු රවුමෙන් සියළු මිනිසුන් ද R යන කුඩා රවුමෙන් රජු ගේ නෑයන්ද දැක් වේ. R යන්න H කුලකයෙහි උපකුලකයක් බැවින් R දක්වනු ලබන කුඩා රවුම, H දැක්වෙන ලොකු රවුම තුළ පිහිටා ඇත. මෙම රූප සටහනෙහි රජු දැක්වෙන්නේ කොතැනක ද?

එම ප්‍රශ්නය සාකච්ඡා කිරීමට පළමු ව අපි නැවතත් පළමු ප්‍රශ්න මාලාවට හා පළමු වැනි රූප සටහනට යමු. M යන්නෙන් දැක්වෙන්නේ සියළු අඹ ගස්වල කුල කය ද, T යනු සියළු ගස්වල කුලකය ද බැව් අපි සඳහන් කළෙමු. එමෙන්ම M යනු T හි උපකුලකයක් බැව්ද කීවෙමු. දැන් T යන්නෙන් M ඉවත් කළහොත් අපට ලැබෙන්නේ T කුලකයෙහි ඉරි ඇඳ ඇති කොටසයි. එම ඉරි ඇඳ ඇති කොට සෙන් දැක්වෙන්නේ අඹ නොවන ගස්වල කුලක යයි. එවිට යන සියළු ගස්වල කුලකය. අඹ ගස්වල හා අඹ නොවන ගස් වල සංගමයෙන් (එකතුවෙන්) සෑදුම් ලබන බව පෙනී යයි. රජු තමාගේ නෑයෙක්ද නොනෑයෙක්ද යන

ප්‍රශ්නයට රජු ගේ පිළිතුර වූයේ ඔහු තමාගේ නැයකු හෝ නොනැයකු හෝ නොවන බව ය. මිහිඳු හිමියෝ එම පිළිතුර භාර ගන්නා පමණක් නොව රජු පණ්ඩිතයකු බවද ප්‍රකාශ කළහ ඉන් පැහැදිලි වන්නේ බෞද්ධ සම්ප්‍රදායට අනුව යම් ප්‍රස්තුත යක් (යමෙක් නැයෙකි යන්න) මෙන්ම එහි නිෂේධය ද (යමෙක් නොනැයෙකි යන්න) බැහැර කළ හැකි බවය. මිහිඳු හිමියන් වැඩම කරන අවධියේ දී ලංකාවේ එම තර්ක සම්ප්‍රදාය තිබිය යන්න පමණක් නොව රජුන් ද එය දැන සිටි බව ඉන් පෙනී යයි. මෙම රූප සටහනෙහි මිස්සක පව්වෙහි තිබූ

නැයකු නොවන බැවින් ඔහු නැයන් ගේ කුලකයට (එනම් H හි R යන උපකුලකයට) අයත් නොවේ. ඔහු තමා ගේ නොනැයකුද නොවන බැවින් H යන්නෙන් R ඉවත් කළ විට ලැබෙන නොනැයන්ගේ උපකුලකයට ද (අපේ උපකල්පනය අනුව) අයත් නොවේ. එහෙත් රජු මිනිසෙකි. එසේ නම් ඔහු H යන කුලකයට අයත් විය යුතුය. මෙම පරස්පරය අප විසඳා ගන්නේ කෙසේද? මෙහි වරද ඇත්තේ H යන්නෙන් R ඉවත් කළ විට ලැබෙන්නේ රජු ගේ නො නැයන්ගේ කුලකය බවට කරන උපකල්පනයෙනි.

නොව රජුන් ද එය දැන සිටි බව ඉන් පෙනී යයි.

බෞද්ධ තර්කය තුළ මෙවැනි උදාහරණ රාශියක් ඇත. බුදුන් වහන්සේගෙන් අසන ලද අවාසාකෘත ප්‍රශ්න වලට උන්වහන්සේ පිළිතුරු නුදුන්න. මෙම ප්‍රශ්න පිළිබඳව උගතුන් විසින් නොයෙක් මත ප්‍රකාශ කර ඇත. ඒ පිළිබඳව සාකච්ඡා කිරීම වෙනත් ලිපියක කළ යුතුය . එම ප්‍රශ්න අපට නිසි අයුරින් සාකච්ඡා කළ හැක්කේ බෞද්ධ තර්කය (වතුස්කෝටිකය) පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගැනීමෙන් පසුවය.

බුද්ධාගම මෙරට මුල් බැස ගැනීමට ප්‍රධානම හේතුවක් වූයේ එම ධර්මය අවබෝධ කර ගැනීමට තරම් පසු බිමක්. චින්තනයක්, සංස්කෘතියක් එකල ද මෙරට තිබීමය. බොහෝ උගතුන් එය තේරුම් නොගෙන සිටීම ඉතාමත් කනගාටුදායක ය. මෙම ප්‍රශ්න මාලා දෙකෙහි අප රටෙහි එකලද තිබූ චින්තනය මෙන්ම බෞද්ධ පවිත්තනය ද විඳහා දැක්වෙන තවත් කරුණක් වෙයි. එය සාකච්ඡා කිරීමට පළමු ගණිතය පිළිබඳව උනන්දුවක් දක්වන අය ගේ පහන් සංවේගය සඳහා තවත් එක් කරුණක් ගෙන හැර දැක්වීමට අදහස් කරමි.

රජු තමාගේ නැයෙක්ද නොනැයෙක්ද යන ප්‍රශ්නයට රජු ගේ පිළිතුර වූයේ ඔහු තමාගේ නැයකු හෝ නොනැයකු හෝ නොවන බව ය. මිහිඳු හිමියෝ එම පිළිතුර භාර ගන්නා පමණක් නොව රජු පණ්ඩිතයකු බවද ප්‍රකාශ කළහ ඉන් පැහැදිලි වන්නේ බෞද්ධ සම්ප්‍රදායට අනුව යම් ප්‍රස්තුත යක් (යමෙක් නැයෙකි යන්න) මෙන්ම එහි නිෂේධය ද (යමෙක් නොනැයෙකි යන්න) බැහැර කළ හැකි බවය. මිහිඳු හිමියන් වැඩම කරන අවධියේ දී ලංකාවේ එම තර්ක සම්ප්‍රදාය තිබිය යන්න පමණක් නොව රජුන් ද එය දැන සිටි බව ඉන් පෙනී යයි.

A නම් අඹ ගස තිබිය යුත්තේ කොතැනකද යන්න පිළිබඳව අපට ප්‍රශ්නයක් නොතිබිණි. A යනු අඹ ගසක් බැවින් එය M කුලකයට (T හි උපකුලකයක්) අයත් විය යුතුය. සියළු ගස්වල කුලකයෙහි (එනම් T යන කුලකයෙහි) අන් අඹ ගස් හා නොඅඹ ගස් හැරුණු විට ඉතිරිවන්නේ A නම් අඹ ගසයි. පළමු ප්‍රශ්න මාලාවෙහි මිහිඳු හිමියන්ගේ අවසන් පැනය වූයේ ඒ අන් අඹ ගස් හා නොඅඹ ගස් හැරෙත් නට තවත් ගස් වේද යන්නයි. රජු එයට නිවැරදිව මේ අඹ ගස, එනම් A නම් අඹ ගස යැයි පිළිතුරු දුන්නේය.

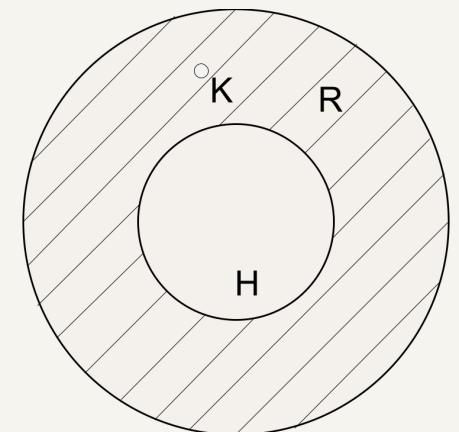
දෙවැනි රූප සටහනෙහි R යන්නෙන් දක්වෙන්නේ රජු ගේ නැයන් ගේ කුලක යයි. H යනු සියළු මිනිසුන් ගේ කුලකය බැවින් H යන්නෙන් R යන්න ඉවත් කළ විට ලැබෙන්නේ රජු ගේ නැයින් නොවන අය ගේ කුලකය යැයි සමහර විට කිසි වකුට පෙනී යනු ඇත. අපි මොහොතකට එය එසේ යැයි උපකල්පනය කරමු. දැන් රජු එම රූප සටහනෙහි දැක්විය යුත්තේ කොතැනක ද? R යන උපකුලකයෙහි ද? නැත්නම් H යන්නෙන් R ඉවත් කළ විට ලැබෙන කුලකයෙහිද? රජු තමා ගේ නැයෙක් ද? නැත්නම් නොනැයෙක්ද? මෙම ප්‍රශ්නයට අපට කැමති පිළිතුරක් දිය හැකිය. මිහිඳු හිමියන් දෙවැනි ප්‍රශ්න මාලාවෙහි රජුගෙන් ඇසූ අවසන් ප්‍රශ්නය වූයේ රජු ගේ නැයන් හා නොනැයන් හැරෙන්නට තවත් අය සිටිත්ද යන්නය. රජු එයට පිළිතුරු දුන්නේ ඒ තමා යනු වෙනි. එනම් තිස්ස රජුට අනුව ඔහු තමා ගේ නැයකුවත් නොනැයකුවත් නොවේ. මිහිඳු හිමියන් එම පිළිතුර භාරගත් බැවින් උන්වහන්සේ ද එලෙස සිතූ බව පැහැදිලි වෙයි. දැන් අපට මෙවැනි පැනයක් වේ. රජු තමාගේ

එම උපකල්පනය රජුගේ පිළිතුර සමග නොගැලපේ. එබැවින් රජු ගේ පිළිතුර සමග සැසඳෙන ආකාරයකට අපි එය වෙනත් ආකාරයකින් අර්ථකථනය කරමු. එය මෙසේය:

H යන්නෙන් ඉවත් කළ විට රජුගේ නොනැයන් මෙන්ම රජු ද ලැබේ. රජු K යන සංකේතයෙන් දැක්වෙන්නේ යැ යි සිතමු. එවිට H යන්නෙන් ඉවත් කළ විට නොනැයන් ගේ කුලකය මෙන්ම K ද ලැබේ. මෙය අපේ මුල් උපකල්පනයට වඩා වෙනස්ය. මුල් උපකල්පනයට අනුව H යන්නෙන් R ඉවත් කළ විට ලැබෙන්නේ රජු ගේ නොනැයන්ගේ කුලකය පමණි. දැන් එම රූප සටහන අපට මෙසේ සකස් කර ගත හැකිය.

3 වැනි රූප සටහනෙහි H යන්නෙන් සියළු මිනිසුන් ගේ කුලකය ද, R යන් නෙන් රජුගේ නැයන් ගේ උපකුලකය ද, ඉරි ඇඳ ඇති කොටසෙන් නොනැයන් ගේ උපකුලකය ද, K යන්නෙන් රජු ද ලැබේ. H සෑදී ඇත්තේ නැයන්ගේ ද නොනැයන්ගේ ද, රජු ගේ ද සංගමයෙනි. (එකතුවෙනි.)

රජු තමාගේ නැයෙක් ද නොනැයෙක් ද යන ප්‍රශ්නයට රජු ගේ පිළිතුර වූයේ ඔහු තමාගේ නැයකු හෝ නොනැයකු හෝ නොවන බවය. මිහිඳු හිමියෝ එම පිළිතුර භාර ගන්නා පමණක් නොව රජු පණ්ඩිත යකු බව ද ප්‍රකාශ කළහ. ඉන් පැහැදිලි වන්නේ බෞද්ධ සම්ප්‍රදායට අනුව යම් ප්‍රස්තුතයක් (යමෙක් නැයෙකි යන්න) මෙන් ම එහි නිෂේධය ද (යමෙක් නොනැයෙකි යන්න) බැහැර කළ හැකි බවය. මිහිඳු හිමියන් වැඩම කරන අවධියේ දී ලංකාවේ එම තර්ක සම්ප්‍රදාය තිබිය යන්න පමණක්

3 රූප සටහන

ගණිතය සාමාන්‍යයෙන් පදනම් වී ඇති තර්කය අනුව (අවකලනයේදී හා තවත් සමහර තැන්වල හැරුණු විට) ප්‍රස්තුතය හා එහි නිෂේධය එක විට බැහැර කරනු නොලැබේ. ප්‍රස්තුතය සත්‍යයක් නම් එහි නිෂේධය අසත්‍ය වේ. දෙවැනි ප්‍රශ්න මාලාව බටහිර ගණිතඥයකුගෙන් (හෝ විද්‍යාඥයකුගෙන්) අසනු ලැබුවේ නම් ඔහු හෝ ඇය කිනම් පිළිතුරක් දීමට තිබුණිද? එම ගණිතඥයා (හෝ විද්‍යාඥයා) S ලෙස සලකමු. අනුරූප දෙවැනි රූප සටහනෙහි S තමා දක්වන්නේ කොතැනකද? ලන්ඩන් විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ S ගෙන් එම ප්‍රශ්න මාලාව අසන්නේ යැයි සිතමු. ඔබට නැයන් සිටිත් දැ යි යනුවෙන් ඇසූ විට S එසේ යැ යි පිළිතුරු දෙනු ඇත. නොනැයන් සිටිත් දැයි ඇසූ විට එසේ යැ යි

නැවතත් පිළිතුරු ලැබෙනු ඇත. එම නැයත් හා නොනැයත් හැරෙත් කට වෙනත් අය සිටිත් දැ යි ඇසූ කල S පිළිතුරු දෙනු ඇත්තේ නැත යනුවෙනි. S ට අනුව ඔහු තමා ගේ නැදැයෙකි. නැදැයන් යන කුලකයට (එනම් ඥාතියා යන සම්බන්ධයෙන් අර්ථ දැක්වෙන කුලකයට) ඔහු අර්ථ දක්වීමෙන් ම තමා ද ඇතුලත්

මිහිඳු හිමියන් ගේ ප්‍රශ්න මාලා දෙකෙහි ඇති අනෙක් වැදගත් වෙනස නම් එක් ප්‍රශ්න මාලාවක රජු බාහිරව සිටිමත් අනෙක් ප්‍රශ්න මාලාවෙහි ඔහු අභ්‍යන්තරව සිටිමත්ය.

කරගෙන ඇත. X යනු Y ගේ ඥාතියෙකි යන සම්බන්ධය තුල්‍යතා සම්බන්ධයක් (equivalent relation) කරගත හැක්කේ එවිට ය. එවිට S ට, H කුලකය තුල්‍යතා පන්ති (quivalent classes) වලට කඩා ගත හැකි ය. මෙම තුල්‍යතා පන්ති, එකී නෙකට විවික්ත (disjoint) වේ. මෙලෙස වෙන් කර කඩා ගැනීම බටහිර විද්‍යාවේ වැදගත් අංගයකි.

තුල්‍යතා පන්ති මගින් බටහිර විද්‍යාවට අවශ්‍ය වූ බෙදා වෙන් කිරීම, එක් කොටසක් අනෙක් කොටසෙන් වෙන් ව ගෙන හැදෑරීම. එසේ කිරීමේ දී අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට සමස්තය ම සැලකීමට අසමත් වීම බටහිර යුදෙව් වින්තනය මත පදනම් වූ ගණිතයෙන් එලෙස එක් ආකාරයකට පිළිබිඹු කෙරේ.

ඕනෑම සරල රේඛාවක් එම සරල රේඛා වට සමාන්තර යැයි ගණිතඥයන් අර්ථ දක්වන්නේ මෙම වින්තනය තුළය. වින්තනයෙන් ඇත්තේ එකක් පමණකි; නූතන බටහිර ආදි වශයෙන් වින්තන, ගණිත, විද්‍යා හැඳින්විය නොහැකි යයි කියන්නන් මෙහි දී කුමන පිළිතුරක් දෙනු ඇත් දැයිමම නොදනිමි. එහෙත් මම එකක් දනිමි. එනම් ගණිතයෙහි සාමාන්‍යයෙන් දැක්වෙන තර්කය හා විශ්ලේෂණය අනුව බුද්ධ ධර්මය අවබෝධ කර ගත නොහැකි බව හා විශ්ලේෂණයෙන් පමණක් නිවන් දැකීමට නො හැකි බවය. අතක්කාවචර ධර්මයන් ගැන බුදුන් වහන්සේ දේශනා කර ඇත්තේ එබැවිනි. තර්ක කරන බටහිර ගණිතඥයන්ට හා විද්‍යාඥයන්ට නිවන බොහෝ දුරය. ලන්ඩන් විහාරාධිපතින් වහන්සේ ගණිතඥයාට (හෝ විද්‍යාඥයාට) මෙසේ පවසනු ඇත - “ඔබ විශ්ලේෂකයෙකි; එහෙත් පණ්ඩිතයකු නොවේ.”

මිහිඳු හිමියන්ගේ ප්‍රශ්න මාලා දෙකෙහි ඇති අනෙක් වැදගත් වෙනස නම් එක් ප්‍රශ්න මාලාවක රජු බාහිරව සිටිමත් අනෙක් ප්‍රශ්න මාලාවෙහි ඔහු අභ්‍යන්තරව සිටිමත් ය.

පළමු ප්‍රශ්න මාලාවෙහි රජු A නම් අඹ ගස අනෙක් අඹ ගස් හා නොඅඹ ගස් වීම සන්නේ (නිරීක්ෂණය කරන්නේ) බාහිර නිරීක්ෂකයකු ලෙස ය. එහෙත් දෙවැනි ප්‍රශ්න මාලාවෙහි දී එය එසේ නොවේ. රජු, එනම් විමසන්නාම (නිරීක්ෂකයාම) තමා ව නිරීක්ෂණය කරයි.

නිරීක්ෂකයා හා නිරීක්ෂ්‍යය අතර පවතින සම්බන්ධයේ දී ද මෙරට වින්තනය හා බටහිර විද්‍යාව පදනම් වී ඇති යුදෙව් වින්තනය අතර වෙනසක් වේ. බටහිර විද්‍යාව නිරීක්ෂ්‍යය නිරීක්ෂකයාගෙන් බාහිර ව තබයි. සම්භාව්‍ය භෞතික විද්‍යාවේ දී මෙම ක්‍රමය යම් ප්‍රමාණයකට සාර්ථක ප්‍රතිඵල ගෙන දුන්නද, සමාජයීය විද්‍යාවන් හි දී එය අසාර්ථක වෙයි. (සමාජයීය විද්‍යාවන් හි දී පමණක් නොව ක්වොන්ටම් භෞතික විද්‍යාවේ දී ද එය අසාර්ථක වී ඇත.) සමාජයීය විද්‍යා වන් හිදී නිරීක්ෂකයාට කිසියෙක් නිරීක්ෂ්‍යයෙන් ගැලවී පිටතට යා නොහැකි ය. නිරීක්ෂකයා හා නිරීක්ෂ්‍යය අතර ඇති සම්බන්ධය වඩාත්ම පැහැදිලි වන්නේ යමකු තමා ගැනම අධ්‍යයනය කරන විට ය. බෞද්ධ වින්තනයට අනුව ' තමා ජය ගත හැක්කේ තමා' ටමය. යුදෙව් වින්තනයේ එය කළ හැක්කේ නොවේ. තමාට තමා නිරීක්ෂණය කළ හැකි නොවේ. එබැවින් තමාට විමුක්තිය සලසා දෙන බාහිර 'නිරීක්ෂකයකු ' (ගැලවුම්කාරයකු) එහි දී අවශ්‍ය වේ.

නිරීක්ෂකයා නිරීක්ෂ්‍යයේ ම කොටසක් වේ. ඩර්න්හයිම් වැනි සමාජ විද්‍යාඥයන් සම්භාව්‍ය භෞතික විද්‍යාව පසුපස ගොස් ඊතියා විධි ක්‍රම සාදා ගත්තේ නිරීක්ෂකයාට

නිරීක්ෂකයා හා නිරීක්ෂ්‍යය අතර ඇති සම්බන්ධය වඩාත්ම පැහැදිලි වන්නේ යමකු තමා ගැනම අධ්‍යයනය කරන විට ය. බෞද්ධ වින්තනයට අනුව ‘ තමා ජය ගත හැක්කේ තමා’ ටමය. යුදෙව් වින්තනයේ එය කළ හැක්කේ නොවේ. තමාට තමා නිරීක්ෂණය කළ හැකි නොවේ. එබැවින් තමාට විමුක්තිය සලසා දෙන බාහිර ‘නිරීක්ෂකයකු ‘ (ගැලවුම්කාරයකු) එහි දී අවශ්‍ය වේ.

නිරීක්ෂ්‍යයෙන් බාහිර ව නිරීක්ෂණය කළ හැකි ය යන පදනමෙනි. බටහිර සමහර සමාජයීය විද්‍යාඥයන්ට ද මෙම විධි ක්‍රම යෙහි අඩු ලුහුඬුකම් දැන් දැන් පසක් වෙමින් පවතී. බුද්ධාගම බටහිර විද්‍යාව සමඟ සංසන්ද නය කිරීමට යන ආචාර්ය. මහාචාර්ය වරුන්ට මේ කරුණු සමහර විට තේරුම් ගැනීම අපහසු වනවා විය හැකිය. බුදුන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ ඉහළ ම විද්‍යාඥයා. දක්ෂම විශ්ලේෂකයා ආදී වශයෙන් ඔවුන් විසින් හඳුන් වන්නේ බෞද්ධ තර්කය පිළිබඳව අබමල් රේණුවක හෝ දැනුමක් නොමැතිව බව පැහැදිලිය. බුදුන් වහන් සේ වදාළ අතක්කාවචර ධර්ම පිළිබඳ ව ඔවුනට කීමට ඇත්තේ කුමක්ද?

ඒවා අවිද්‍යාත්මක බව ද? නැතහොත් විශ්ලේෂණයට හසු නොවන බව ද? එවැනි දෑ පසෙකට දමමු. අපේ සාමාන්‍ය ඉන්ද්‍රියවලට විෂය නොවන පංචාභිඥා පිළිබඳ ව මෙම විද්‍යාඥයන්ට හා ආචාර්ය මහාචාර්යවරුන්ට කිවහැක්කේ කුමක්ද? පංචාභිඥා වලින් ලබන දැනුම බටහිර අනුභූතිවාදයට එකඟ ද?

බටහිර විද්‍යාව සමඟ බුද්ධාගම ගැට ගැසීමට තැත් කරන ආචාර්ය මහාචාර්යවරු පොසොන් පොහෝ දා සිල් සමාදන් වී මිහිඳු හිමියෝ ඇසූ ප්‍රශ්න ගැන මෙනෙහි කරන්නේ නම් ඔවුන්ටත්, රටටත් වැඩ දායක වනු ඇත. නිරීක්ෂකයාගෙන් නිරීක්ෂ්‍යය වෙන් කරන විද්‍යාව මත පදනම් වී විශ්ලේෂණය කර නිවන් දැකිය හැකි සමතෙක් නොමැත.

නිරීක්ෂකයා හා නිරීක්ෂ්‍යය අතර ඇති සම්බන්ධය වඩාත්ම පැහැදිලි වන්නේ යමකු තමා ගැන ම අධ්‍යයනය කරන විට ය. එහි දී නිරීක්ෂකයා නිරීක්ෂ්‍යයෙන් වෙන් කර ගන්නේ කෙසේ ද? සිත ‘දියුණු’ කළ හැක්කේ සිතට ම මිස බාහිර දෙයකට නොවේ. එය විශ්ලේෂණයෙන් පමණක් කළ හැක්කක්ද නොවේ. බෞද්ධ වින්තනයට අනුව ‘තමා’ ජය ගත හැක්කේ ‘තමා’ ටමය. යුදෙව් වින්තනයේ එය කළ හැක් කේ නොවේ. තමාට තමා නිරීක්ෂණය කළ හැකි නොවේ. එබැවින් තමාට විමුක්තිය සලසා දෙන බාහිර ‘නිරීක්ෂකයකු’ (ගැල වුම්කාරයකු) එහි දී අවශ්‍ය වේ.

මිහිඳු හිමියන් උන්වහන්සේ ගේ ප්‍රශ්න මඟින් මේ සියල්ල රජුට අවබෝධ කර වීමට උත්සාහ ගන්නා නොවේ. උන්වහන්සේට, බටහිර විද්‍යාව

පිළිබඳ ප්‍රශ්නයක් නොවීය. එම ප්‍රශ්න වැදගත් වනුයේ ඒවා පදනම් වී ඇති තර්කය, වින්තනය, සංස්කෘතිය කුමක් දැයි වටහා ගැනීමෙනි දී ය. එම වින්තනය කුමක් දැයි සවිඥාණිකව අපට සොයා බැලීමට සිදු වී ඇත්තේ බටහිර ගැති අධ්‍යාපනයෙන් අප වින්තනය වෙනස් කර ඇති බැවිනි. අපට බටහිර දෘෂ්ඨි කෝණයෙන් ලෝකය බැලීමට පුරුදු කර ඇති බැවිනි. බටහිර ගැති අධ්‍යාපනය අප සියල්ලන් ගේ සිත් සතන් තුළට කාවද්දා ඇති ප්‍රධානම මිථ්‍යාව නම් ලෝකයටම පොදු එකම වින්තනයක් හා විද්‍යාවක් ඇති බවය. අප විසින් ප්‍රථමයෙන් ම මේ මිථ්‍යාව පිපිරවිය යුතුය.

අපේ ඉතිහාසයට නව සුසමාදර්ශයක් දේශන මාලාව

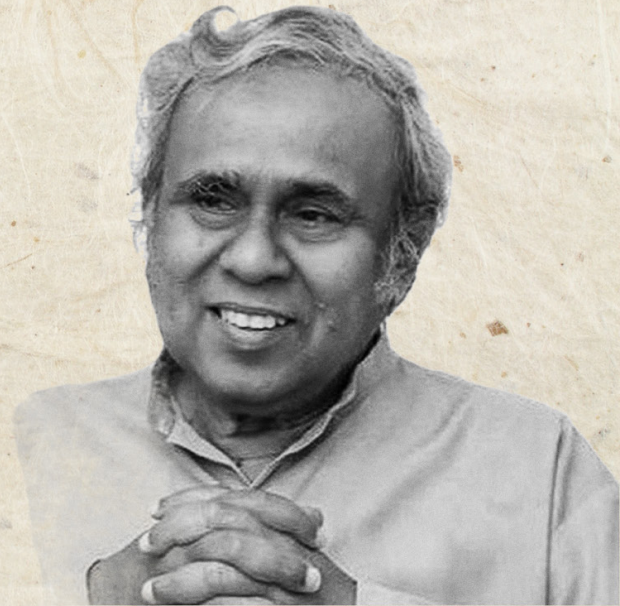
ආචාර්ය නලින් ද සිල්වා

2023 ජුනි 10 සිට 2023 අගෝස්තු 30 වැනි දින දක්වා
පැවැත්වූ දේශන

පුරාවිද්‍යා හා උරුම අධ්‍යයන ආයතනය

Institute of
Archaeology and
Heritage Studies

2023 ජුනි මස 10 සිට 2023 අගෝස්තු මස 30 වැනි දින දක්වා ආචාර්ය නලින් ද සිල්වා මහතා සමඟ “අපේ ඉතිහාසයට නව සුසමාදර්ශයක්” නම් නිසිත් යුක්ත ව පුරාවිද්‍යා හා උරුම අධ්‍යයන ආයතනය පැවැත්වූ දේශන මාලාවේ පටිගතකළ විඩියෝ සඳහා සබැඳි පහත දක්වා ඇත. මෙම දේශන මාලාව ඉතිහාසය දෙස නව ආකාරයකින් බැලීමටත් මනාවටය තවත් ශක්තිමත් කිරීමට අවශ්‍ය පදනම දැමීමට නව පරපුරට උත්තේජනයක් සපයනු ඇත.

මෙම දේශන මාලාව පැවැත් වූ කාලය පුරාවට ම හා ඉන් පසුත් ආචාර්ය නලින් ද සිල්වා මහතා අප සමඟ පැවසුයේ මෙම දේශන මාලාව හරහා තම අරමුණ නව ආකාරයට ඉතිහාසය දෙස බැලීමට නව පරපුරට සුසමාදර්ශයක් සකසා දීම බවයි. ඉතිහාස විෂය සමඟ ගතානුගතිකව බැඳීසිටි අයට යම් ආකාරයකට තේරුම් ගැනීමට අපහසුවූ බව ඔවුන් මේ දේශන මාලාව පිළිබඳ දක්වන අදහස් වලින් පෙනී යයි.

විචාරශීලීව මෙම විඩියෝ අධ්‍යයනය කිරීමෙන් මතු පරපුරට එතුමා අපගේ ඉතිහාසය දෙස බැලීමට යෝජනා කළ ආකාර හරහා අපගේ රටක් දැයක් සුරැකීමට අවශ්‍ය නැතනුවණ පහළ වේවා.!

	මාතෘකාව	විඩියෝව
1	අපි කවුද?	https://youtube.com/live/ryq6KDaT1-k
2	මනාවංසය ඉතිහාස පොතක් ද?	https://youtube.com/live/3ZPhmkEudvE
3	මනාවංසයේ වංසය කාගේ වංසය ද?	https://youtube.com/live/wmbMUJcCVRg
4	එළාර කවුද?	https://youtube.com/live/rLtQSXy7iFs
5	ඉතිහාස මූලාශ්‍ර හා ඉතිහාසය ගොඩ නැගීම	https://youtube.com/live/DeTIHQDzui8
6	හොරෙකු වූ පණ්ඩුකාභය	https://youtube.com/live/UdMX9iloVGA
7	නො දුටු ගැමුණු	https://youtube.com/live/RQw0lHf22U8
8	යක්‍ෂයෝ මෝරියෝ හා ලම්බකර්ණයෝ	https://youtube.com/live/Baf_Suulf30
9	සොළි ආක්‍රමණ, විජයබා හා බුරුමය	https://youtube.com/live/9hFBmeS34DM
10	පොළොන්නරුවෙන් කෝට්ටේට	https://youtube.com/live/dhjApNnRK6Q
11	කවුද මේ දෙමළන්?	https://youtube.com/live/HfuUjJn-HMU
12	1505 ට පසු	https://youtube.com/live/sSWQjc9U7kc

ජාතියට මග කියූ ආචාර්ය නලින් ද සිල්වා මැතිතුමණ,
ඔබ ප්‍රාර්ථනා කළ බෝධියකින් අමා මහ නිවනට පත් වේවා!

2024.05.26 දින එතුමා පිළිබඳ පුරාවිද්‍යා හා උරුම අධ්‍යයන ආයතනය මගින් සංවිධානය කළ
ගුණානුස්මරණ සැසියට සමගාමීව නොමිලේ බෙදා හැරීමට සකස් කළ පොත් පිංචකි.